

לשכת עורכי הדין בישראל
ISRAEL BAR ASSOCIATION
نقابة المحامين في إسرائيل

דוח ביקורת פנימית 5/20

**תיקון ליקויי דוח מבקר המדינה 70/ב
במערכת האתיקה והשפיטה**

**אמיר ויזל
מבקר הלשכה**

6 יולי 2021

תוכן

חלק	מס'	נושא	עמ'
		מכתב לוואי	3
מבוא	1	כללי	5
	2	מטרה	
	3	שיטה	
	4	מבנה הדוח	
	5	רקע כללי	
	6	מבנה הלשכה	7
	7	מסלול הטיפול בתלונות	8
ממצאים	8	נהלי ועדות האתיקה	9
	9	כללים להעמדה לדין ולטיעונים לעונש	12
	10	קבלת כתבי אישום, הרשעות וחומרי חקירה מגופי תביעה	
	11	הטיפול בתלונות במחוז תל אביב	14
	12	הטיפול בקובלנות במחוז תל אביב	16
	13	מחשוב מערך האתיקה והדין המשמעתי	17
	14	טיפול בעורכי דין מושעים	18
המלצות המבקר		כללי	20
		מחוז תל אביב	
		מחוז מרכז	21
		מכתב ועדת הביקורת	22

6.7.21

לכבוד
עו"ד אבי חימי - ראש הלשכה
המועצה הארצית
 לשכת עורכי הדין בישראל
כאן

שלום רב,

הנדון: דוח ביקורת 5/20

תיקון ליקויי דוח מבקר המדינה 70/ב במערכת האתיקה והשפיטה

במסגרת תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית בלשכה לשנת 2020, נבדקה מערכת האתיקה והשפיטה ב-3 תחומים (דוחות נפרדים):

- **הבקרה במערכת האתיקה והשפיטה.**
- **מעקב יישום המלצות מבקר המדינה** בהתייחס למערכת האתיקה והשפיטה, כמפורט בדוח המצ"ב.
- **הטיפול בתלונות - בדגש על המחוזות** נבדק במקביל ויטייחס לנתוני הטיפול בתלונות והקובלנות; מגמות על פני זמן ובין המחוזות לבין עצמם; וכן בהשוואה לנתוני דוח מבקר המדינה, לאור יישום המלצותיו. עדיין בביצוע ויועבר לתוכנית 2021.

דוח זה עוסק, כאמור בביקורת מעקב על יישום המלצות מבקר המדינה בנושא האתיקה והשפיטה.

במענה לדוח מבקר המדינה, הודיעה הלשכה על רשימת פעולות שבכוונתה לבצע לתיקון הליקויים, ובראשם טיפול מרוכז במחוז תל אביב, בפרט, וכן הקמת וועדה, שתבחן את הנושא לצורך ביצוע רויזיה במערך האתיקה והשפיטה, בכלל, אך היא אינה פעילה. לדעת הביקורת, יש אכן להתקדמות בסגירת הפערים במחוז תל אביב, אך אין לכך עדיין סימוכין, ומרבית החלטות הלשכה נמצאות עדיין בתהליך יישום או ממתנות לו, כמפורט בדוח שלהלן.

במענה מיום 1.1.21 לטיוטת הדוח המצ"ב, ובמכתבו מיום 17.1.21 מסר מנכ"ל הלשכה, כי מרבית הנושאים שנמצאים באחריות הוועד הארצי, ייושמו ובתהליך בקרה ופיקוח. לגבי ביצוע רויזיה בנושא האתיקה – ההחלטה על הקמת הוועדה, הרכבה והתחלת עבודה טרם בוצעה והינה באחריות המועצה. עם זאת, כאמור להלן, מסרה פרקליטת הוועדה הארצית, כי צוות של הוועדה כבר עוסק בכך באופן בלתי פורמלי מזה זמן.

בתשובותיה של פרקליטת הוועדה הארצית מיום 11.1.21, בקשר ל**יישום המלצות מבקר המדינה**, היא נתנה מענה בנושאים רבים, כגון: סמכויות והאחדת נהלים; תשובות סטטוטוריות; הפרדה בין הגורם הממליץ לגורם המכריע; פעולות צוות הוועדה לרוויזיה, הכנת נוסח לשינויי חקיקה וכללים; אכיפה בררנית; הסיוע למחוז תל אביב; ומספר הסתייגויות מישימות ההמלצות שנתן מבקר המדינה.

להלן עיקרי ההדגשים העולים מביקורת המעקב:

- המועצה טרם הקימה את הצוות לביצוע רויזיה במערך האתיקה, אך נמסר שצוות בוועדת האתיקה הארצית כבר עוסק בנושא מזה זמן.
- בישיבת המועצה הארצית מיום 17.2.21 הודיע ראש הלשכה, כי בדעתו להגיש למועצה תוכנית רויזיה שתוכן ע"י צוות מומחים, שימונה לבחינת הנושא בהקדם האפשרי, אך הוא טרם הוקם.
- כהערת המבקר, לאור השונות בנוהל האתיקה של מחוז תל אביב, מומלץ לבצע דיון בדרך האחדה של הנהלים והכללים בתחום נהלי הטיפול בתלונות, נהלי העמדה לדין ומבחן הענישה - על מנת למנוע חשש לאכיפה בררנית - בין אם טענה כזו נבחנת בביה"ד ובין אם לאו.
- באותו אופן מומלץ לבחון ולטפל בחוסר האחידות בין מחוז תל אביב לבין המחוזות האחרים, שבהם קיימת הפרדה בין הגורם הממליץ (כותב חוו"ד) לבין הגורם המכריע (מליאת הוועדה).
- למעט במחוז ת"א, טרם נערכו הדרכות והכשרות ייעודיות למערך המשמעת.

- אי הטמעת המערכת הממוחשבת של הלשכה בחלק מהמחוזות מקשה על התפעול, הבקרה, הדיווח ושיתוף המידע בין הגופים השונים. נמסר שההטמעה כבר החלה.
- חילוקי הדעות במחוז תל אביב על מצב המערכת הממוחשבת והשפעתה על יעילות העבודה במחוז, מגדילה את הבעיה ומקשה על הפתרון. לאחרונה דווח על רכישת שרת חדש, והקמת ממשק במחוז תל אביב לצורך ביצוע חבירה עם מערכת המחשוב של הלשכה.
- יש לבחון את התוצאות של מהלך הסיוע עד כה בצמצום הפערים במחוז תל אביב ולהתאים לכך את הסיוע והמשאבים הנחוצים. טרם התקבלו נתונים שלמים לשנת 2020.
- יש להקפיד יותר בבקרה על העבר המשמעותי של מועמדים לוועדות הלשכה וחברים מורשעים, ולבסס אותו על נוהל מתאים.

בבדיקת ניהול התלונות במערכת האתיקה, שנערכת כאמור בנפרד, נמסר על התקדמות במחוז תל אביב בסגירת פערי הטיפול בתלונות ובטיפול בהר החומר, שהצטבר במשך השנים, אך לא נמסרו נתונים לאימות הדבר. עם זאת, לדעת הביקורת, נוכח המצב המתואר ובמסגרת המאמצים לסגירת פערי הטיפול במחוז תל אביב, על הלשכה ליישם בהקדם האפשרי את הרוויזיה הנבדקת על ידה, לפעול לאחידות נהלים במערכת, לשדרג את מערכת המידע, ולבסס את היישום המעשי של מערכת האתיקה שלה על יסודות ומשאבים נאותים.

מצ"ב הדוח בנושא **מעקב יישום המלצות מבקר המדינה** - וריכוז המלצות לטיפול.

מכתב ועדת הביקורת מיום 15.7.21, המסכם את החלטותיה בנושא מצורף כנספח לדוח.

בברכה

אמיר ויזל
מבקר הלשכה

העתקים:

חברי/ות המועצה הארצית
חברי/ות ועדת הביקורת
יושבי/ות ראש ועדות האתיקה
מנכ"ל הלשכה
פרקליט/ות ועדות האתיקה

דוח ביקורת פנימית 5/20 מעקב יישום המלצות מבקר המדינה - מערכת האתיקה והשפיטה

1. כללי

- א. בחודשים מרץ-אוגוסט 2019 בדק משרד מבקר המדינה את פעילות הלשכה בתחומי פעילותה השונים ובכללם מערך האתיקה והדין המשמעתי. הדוח הסופי פורסם במאי 2020, כולל הסברי הלשכה ותגובותיה על ממצאי הדוח.
- ב. דוח שערך צוות יישום שמינתה המועצה, הובא לדיון במועצה בישיבתה מיום 9.9.20, ולוועדת הביקורת בישיבותיה בימים 24.11.20 ו-22.12.20.
- ג. במהלך נובמבר - דצמבר 2020 נערכה ע"י מבקר הלשכה ביקורת מעקב על יישום המלצות מבקר המדינה (להלן: "המבקר") בתחום האתיקה והשפיטה, ועל החלטות הלשכה, כפי שפורטו בדוח הצוות מספטמבר 2020. המשך המעקב יתבצע במהלך 2021.

2. מטרה

מטרת הביקורת בבדיקת נושא הדוח הזה הייתה **מעקב יישום המלצות מבקר המדינה במערכת האתיקה והשפיטה** בלשכה, בהתאם להמלצות המבקר והחלטות הלשכה.

3. השיטה

הביקורת התבססה על המקורות הבאים:

- א. דוח מבקר המדינה 70/ב
- ב. דוח יישום של הלשכה למועצה הארצית מיום 9.9.20.
- ג. שיחות עם בעלי תפקידים
- ד. דוחות ומסמכים שונים.
- ה. תגובות בעלי תפקידים.
- ו. פרוטוקולים והחלטות.

4. מבנה הדוח

הדוח מציג את הנושא ב-3 חלקים:

- **מכתב לוואי** (לעיל) עם עיקרי המסקנות.
- **הדוח העיקרי**, המפרט את והממצאים, המלצות מבקר המדינה, החלטות הלשכה, היישום שלהן וגובות בעלי התפקידים.
- **רשימת המלצות** כוללת של מבקר המדינה כרשימת תיוג להמשך מעקב.

5. רקע כללי

5.1 תקופת הביקורת

בחודשים מרץ-אוגוסט 2019 בדק משרד מבקר המדינה את פעילות הלשכה בתחומי פעילותה השונים ובכללם מערך האתיקה והדין המשמעתי, כולל הסדרה וטיפול במקרים של חשש לניגוד עניינים. הבדיקה נעשתה במוסדות הלשכה: במועצה הארצית, בוועד המרכזי, במנגנון המנהלי ובוועדים המחוזיים. בדיקות השלמה נעשו במשרד המשפטים ובמשטרת ישראל¹.

¹ דוח מבקר המדינה 70/ב, 2020, עמ' 2061

הדוח הסופי פורסם במאי 2020, כולל הסברי הלשכה ותגובותיה על ממצאי הדוח.

5.2 דוח הלשכה למועצה

בעקבות הדוח, הקימה המועצה צוות בראשות מנכ"ל הלשכה, לדיון בממצאים ודיווח למועצה על דרך הטיפול בממצאי דוח המבקר והמלצותיו, כולל אחריות ולוח זמנים. הדוח כלל את הנתונים הבאים:

- א. פירוט הליקוי + המלצת מבקר המדינה;
- ב. פירוט החלטות ופעולות הלשכה בהתאם להחלטות הצוות;
- ג. האחראי לביצוע;
- ד. המועד לתיקון;
- ה. סטטוס התיקון במועד עריכת הדוח.

הדוח הובא לדיון במועצה בישיבתה מיום 9.9.20, ונדון בועדת הביקורת בישיבותיה בימים 24.11.20 ו- 22.12.20. לישיבת הוועדה ביום 24.11.20 הוזמן גם עו"ד ערן גולן מהמועצה, שהיה שותף בצוות לחיבור הדוח, וגם בדק בעצמו מספר נושאים הקשורים במערך האתיקה והשפיטה, שבהם דנה הוועדה.

5.3 ביקורת יישום ומעקב

כאמור, במסגרת תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית בלשכה לשנת 2020, נבדקה מערכת האתיקה והשפיטה ב-3 תחומים, כמפורט לעיל.

בתחום השלישי העוסק בטיפול בתלונות בתחום זה תתייחס הביקורת לנתוני הטיפול בתלונות והקובלנות; תיעשה השוואת מגמות על פני זמן ובין המחוזות לבין עצמם (בכפוף לזמינות המידע); וכן בהשוואה לנתוני דוח מבקר המדינה, לאור יישום המלצותיו.

כמו כן, נוכח חשיבותו ומרכזיותו של תחום האתיקה בפעולותיה של הלשכה, ניתן לו דגש מיוחד בתוכנית העבודה של הביקורת גם בשנים הקרובות, לרבות דרך התקצוב והקצאת המשאבים של הנושא.

5.4 עיקרי הנושאים וההמלצות

הנושאים העיקריים וההמלצות, שבהם עסק מבקר המדינה בתחום האתיקה והשפיטה - כמו גם דוח הצוות של הלשכה מיום 9.9.20 - היו כדלקמן:

א. נושאים עיקריים

- נוהלי ועדות האתיקה,
- כללים להעמדה לדין ולטיעונים לעונש,
- שיתוף מידע על כתבי אישום, הרשעות וחומרי חקירה מגופי תביעה,
- הטיפול בתלונות ובקובלנות במחוז תל אביב,
- מחשוב מערך האתיקה והדין המשמעתי,
- טיפול בעורכי דין מושעים,

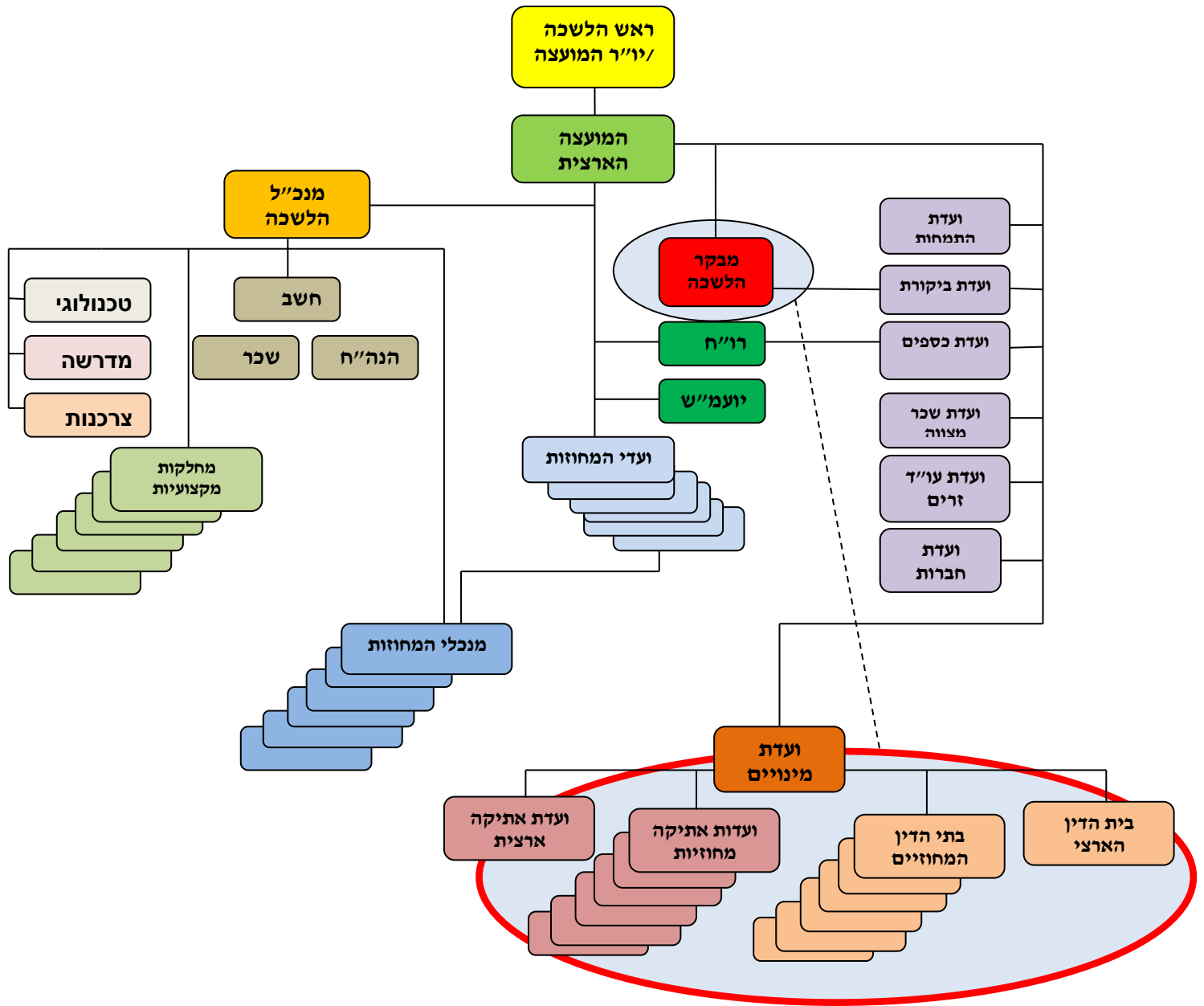
ב. המלצות עיקריות

עיקרי התחומים שבהם ניתנו המלצות ע"י המבקר היו כדלקמן:

- האחדת הנהלים והכללים, ומניעת אכיפה בררנית.
- הפרדה בין הגורם הממליץ לגורם המכריע.
- הטמעת המערכת הממוחשבת, ושיתוף מידע בין הגופים השונים.
- המשך צמצום הפערים במחוז תל אביב בסיוע הלשכה.
- בקרה על העבר המשמעתי של מועמדים לוועדות הלשכה וחברים מורשעים,
- הפעלת ועדת האתיקה במחוז מרכז.

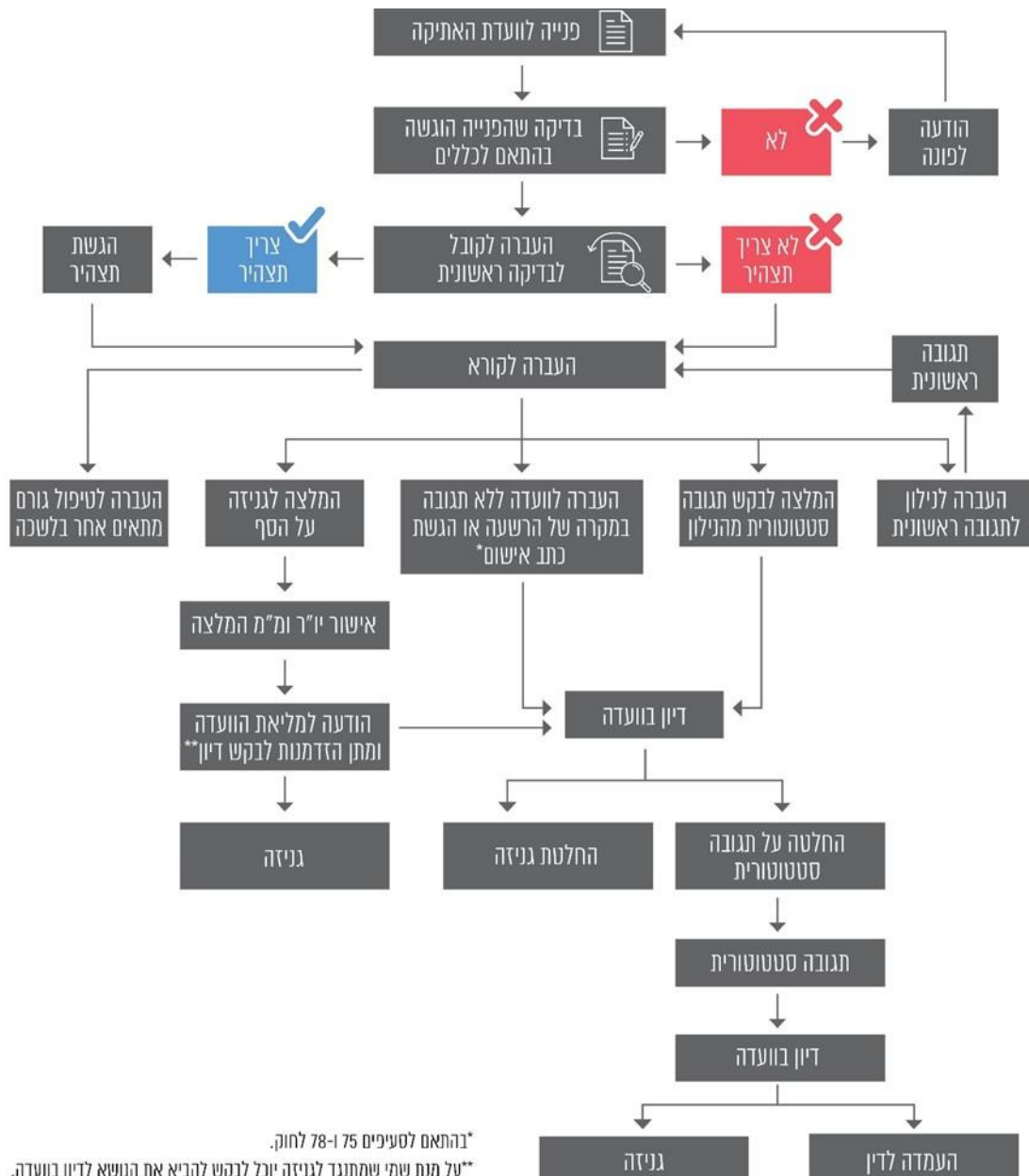
6. תרשים מבנה הלשכה

להלן מבנה הלשכה בהדגשת סביבת הביקורת:

7. תרשים מסלול הטיפול בתלונות במערך האתיקה²

להלן מסלול הטיפול בתלונות. יצויין, כי המסלול בפועל אינו תמיד אחיד בין המחוזות השונים, ומושפע מאילוצים ונוהגים מקומיים.

ממצאים

בהתאם למבנה דוח הלשכה, להלן ממצאי ביקורת המעקב בהצגה לפי סדר נושאי הדוח:

- א. נושא ביקורת מבקר המדינה (להלן: "המבקר"),
- ב. הערות המבקר,
- ג. המלצת המבקר,
- ד. החלטות הלשכה (במידה שהתקבלו),
- ה. האחראי לביצוע הלשכה,
- ו. לויז' לביצוע,
- ז. מעקב הביצוע נכון למועד כתיבת דוח זה.
- ח. תגובות והערות בעלי התפקידים הרלוונטיים.

תגובות הלשכה המפורטות להלן, ניתנות, בהתאם לעניין, לעיתים לסעיף ספציפי ולעיתים במרוכז בסוף הסעיף ולכל ההערות הרלוונטיות שבו.

יצוין, כי במועד ביקורת המעקב, רק בחלק מהנושאים היה ניתן להצביע על יישום. הדוח ימשיך לשמש את ביקורת המעקב גם במהלך שנת 2021 ויצא במתכונת מעודכנת בהתאם ללויז' וליישום התיקונים ע"י הלשכה, כפי שנקבע.

להלן ממצאי ביקורת המעקב:

8. נוהלי ועדות האתיקה בנוגע לטיפול בתלונות

להלן הערות המבקר בנושא זה. תגובת הלשכה והחלטותיה ניתנות בסוף הנושא במרוכז - לכל ההערות הרלוונטיות.

8.1 אי התאמת נהלים וסדרי טיפול

- א. נמצאה אי התאמה בין הנוהל הארצי לכללי המשמעת המעודכנים מ-2015.
- ב. קיים חוסר אחידות בפעילות ועדות האתיקה השונות בסדרי הטיפול שעלולים להשפיע על זכויות המתלונן והנילון בהליך.

המלצת המבקר (להלן: "המלצה") - על המועצה הארצית לפעול להאחדת הנהלים תוך התחשבות בהבדלים בין המחוזות, בדרכי העבודה ובעומסי התלונות.

במעקב היישום הבהירה פרקליטת הוועדה הארצית, כי התקנת נהלים לעבודת ועדת האתיקה אינה בסמכות המועצה הארצית, כי אם בסמכות ועדת האתיקה הארצית. בהתאם לכך, נמסר, כי במהלך שנת 2021 ועדת האתיקה הארצית תבצע האחדה בין הכללים לבין הנוהל.

כן הובהר, כי כל ועדות האתיקה, למעט מחוז תל אביב, עובדות בהתאם לאותם נהלים. נושא זה ייבדק בהמשך במסגרת הביקורת על ניהול התלונות, כאמור לעיל.

8.2 תשובות סטטוטוריות

קיימת שונות פעולה בין הוועדות השונות בנושא זה:

- א. ועדות האתיקה במחוז תל אביב ומחוז צפון מבקשות מלכתחילה תשובה סטטוטורית, ואילו בשאר המחוזות מבקשים ככלל תגובה ראשונית לפני תשובה סטטוטורית.
- ב. במחוזות דרום והמרכז התגובה הראשונית נשלחת ללא אזהרה ואילו במחוזות חיפה, הדרום, ירושלים ובוועדת האתיקה הארצית, מצורפת אזהרה בדומה לאזהרה שבתשובה הסטטוטורית.
- ג. במחוז חיפה תלונות שנגזזות על הסף (לא התגבשו לתלונות) אינן מוסבות לתלונות, אך הן מובאות לאישור הוועדה בפורום חוקי.^{3 4}

המלצה - על ועדות האתיקה לבחון במשותף את שתי האפשרויות ולפעול לשינוי ולהאחדת הכללים והנוהל לפי הצורך.

³ דוח פעילות הלשכה תש"פ.

⁴ מכתב מנכ"ל המחוז 21.3.21

אחריות: פרקליטת אתיקה ארצית.

לוח"ז ביצוע: 2020-2021

ביצוע בפועל:

בביקורת המעקב הובהר ע"י פרקליטת הוועדה הארצית, כי תגובה ראשונית מתבקשת במסגרת בירור ראשוני שמבצע המנגנון מתוך מחויבות לעורכי הדין לבירור מקדים בטרם יוחלט לפעול עפ"י הכללים. הבחירה לצרף אזהרה גם לבקשת התגובה הראשונית נובעת מפסיקת ביהמ"ש העליון כבר לפני למעלה מ- 30 שנה –

" עורכי דין מצווים לשמור על כללי האתיקה, לנהוג במתינות ובריסון, ולעשות שימוש בלשון מנומסת ומאופקת, לא רק במסגרת ניהול הליך משפטי, אלא גם כאשר משיב עורך הדין על תלונה שהוגשה נגדו לשכת עורכי הדין".⁵

8.3 גניזת תלונה

עפ"י המבקר, תהליך ההחלטה לגניזת תלונה במחוזות אינה זהה:

א. במחוז תל אביב

- בכל וועדות האתיקה, למעט, מובאת החלטה לגנוז תלונה על הסף להכרעת מליאת הוועדות.
- ההכרעה מתקבלת על ידי פרקליט הוועדה, המיידע את יו"ר הוועדה על מנת שיוכל להביא הסוגיה לדיון במליאה אם ירצה בכך.

ב. במחוז חיפה

כאמור, גניזת תלונות על הסף (שלא התגבשו לתלונות), מובאות לאישור הוועדה.⁶

ג. בוועדה הארצית⁷

- לא נפתחת תלונה אם לא נשלח תצהיר כנדרש או לא מולא טופס תלונה כנדרש.
- התלונות מובאות לוועדה בעילום שם מהחברים (למעט כותב חוות הדעת) – כך שאין צורך בבחינת ניגוד עניינים.
- גניזה על הסף – עולה לוועדה כמו כל התיקים ומקבלת את אישור החברים, לכן אין צורך בהודעה לוועדה.

8.4 הפרדה בין הגורם הממליץ לגורם המכריע בתלונה

לפי המבקר, גם בתחום זה שונה הנהגת בת"א מזה הנהגת בשאר המקומות:

- א. בכל המחוזות, למעט מחוז תל אביב, חברי ועדת האתיקה הם הממליצים לוועדה כיצד לפעול בנוגע לתלונות, בהתאם לנוהל הארצי.
- ב. במחוז תל אביב פרקליטת הוועדה היא הממליצה לוועדה.

המלצה - לאור היתרונות ביצירת הפרדה בין הגורם הממליץ לגורם המכריע, מומלץ שוועדות האתיקה ייבחנו את הסוגיה ויקבעו כללים שיחולו בכל הוועדות.

בביקורת המעקב הובהר ע"י פרקליטת הוועדה הארצית, כי בניגוד להערת המבקר, ההפרדה בין הגורם הממליץ לגורם המכריע מתקיימת בכך, שכותב חוות הדעת הוא הממליץ והוועדה על מליאתה היא הגורם המכריע.

⁵ להלן הפסיקה הרלוונטית: על"ע 9/82 ד"ר א' סלומון נ' לשכת עורכי הדין, לז (3) 609, 612; על"ע 9/87 דניאל ש' הופר נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל-אביב-יפו, מה (2) 586, 592 א-ב.

⁶ מכתבה של מנכ"ל המחוז 21.3.21

⁷ מכתב הפרקליטה הארצית מיום 18.3.21

8.5 חלוקה לצוותים במחוז חיפה

- א. במועד הביקורת היו בוועדת האתיקה במחוז חיפה 16 חברים.
- ב. מאז 2008 הוועדה מחולקת לצוותים של שלושה חברים לפחות.
- ג. לכל צוות יש מלא הסמכויות הנתונות לוועדת האתיקה - להחליט על גניזה, הגשת קובלנה או כל החלטה אחרת הדרושה לבירור התלונה ולקבלת החלטה בעניינה (למעט נושאים עקרוניים או כאשר יש מחלוקות בין חברי הצוות שהוקם).
- ד. נוהג זה אינו מקובל במחוזות הלשכה האחרים ואינו מתיישב עם לשון הכללים האמורים.

בתגובה על הטיוטה הסופית נמסר, כי נושא הצוותים במחוז חיפה תוקן.⁸

8.6 נהלים חדשים במחוז תל אביב

- א. המבקר מצייין, כי ביוני 2019 פרסמה ועדת האתיקה של מחוז תל אביב נהלים חדשים בכמה נושאים שחלק מהוראותיהם אינו תואם באופן מלא את הנוהל הארצי.

ב. התייחסות המחוז

מפרקליטות מחוז תל אביב נמסר, שהדבר נובע מעדיפויות מקצועיות במחוז.

בהתאם להסברים שהתקבלו, מזה שנים רבות עובדת ועדת האתיקה המחוזית על-פי נהלי עבודה שאינם "חורגים" מהנוהל הכללי, אלא תואמים את הוראות חוק הלשכה והכללים שהתקינה המועצה הארצית לפיו והמשקפים גם את אופן העבודה המבוצע בפועל.⁹

כמו כן, צויין בתגובת המחוז¹⁰, כי יש לשים לב לדברים הבאים:

- (1) נוהל ועדת האתיקה הארצית משנת 2013 טרם תוקן וטרם הותאם לכללי סדרי הדין החדשים תיקון 32 לחוק הלשכה משנת¹¹ לכן, "על אף שבנוהל הארצי נכתב כי הוא קובע כלליטיפול אחידים בתלונות בוועדת האתיקה של לשכת עורכי הדין הוועדות אינן פועלות לפי הנוהל באופן מלא"¹², ולא בכל המערכת נשמרת האחידות ביישומן.
- (2) בהתבסס עליו, הוציאה בשנת 2015 ועדת האתיקה המחוזית בתל אביב נוהל חדש, שעודכן בשנת 2019, והוסבר "לפי סמכות הוועדה כקבוע בסעיף 19 לחוק הלשכה, כתואם במלואו את כללי סדרי הדין של המועצה הארצית, כמתחייב גם מהוראות תיקון 32 לחוק הלשכה, ומשקף בצורה ברורה ומלאה את שיטת בירור התלונות בוועדת האתיקה המחוזית"¹³.
- (3) הצגת נהלי הוועדות וסדרי הדין באופן הזה חושפת את המחלוקת בין הגופים השונים לגבי הסדר הנכון והנוהל התקין, ומחייבת השלמת הדיונים בנוהל מוסכם, שיביא לביטוי את יישום המלצות דו"ח מבקר המדינה 2020, בהתאם להחלטות בפורום ועדות האתיקה להתקין נהלי טיפול מעודכנים ואחידים¹⁴.
- (4) לצורך כך הוכנו ההמלצות הנדרשות על ידי פורום פרקליטי הוועדות במהלך שנת 2019 ואלו הועברו ליו"ר ועדת האתיקה הארצית לצורך דיון המשך בפורום ועדות האתיקה, אך טרם התקבלה החלטה לעניין זה.

⁸ תגובת הפרקליטה הארצית מיום 18.3.21.

⁹ מכתב פרקליטת המחוז מיום 1.3.21.

¹⁰ כמו בדגשים, שניתנו בראשית הדוח.

¹¹ הערת מבקר המדינה בדו"ח 2020, בעמ' 2079.

¹² שם

¹³ מכתב פרקליטת ועדת האתיקה מחוז תל אביב 1.3.21.

¹⁴ שם ובמכתבה של פרקליטת הוועדה הארצית מיום 18.3.21 ו-22.3.21.

8.7 החלטות הלשכה:

- א. יוקם צוות בראשות מנכ"ל בו חברים המנכ"ל, פרליקטת האתיקה ויו"ר ועדת האתיקה הארצית.
- ב. הצוות יכין תוכנית עבודה לביצוע רויזיה לכל עבודת ועדות האתיקה והטמעת אחידות העבודה בין כל המחוזות.
- ג. הצוות יעביר למועצה הארצית המלצה להקמת ועדת ריביזיה לכללי האתיקה.
- ד. הוועדה תבחן באופן שוטף את התאמת הכללים הקיימים והתיקונים הנדרשים בהם ותביא את תיקוני הכללים והחקיקה לאישור המועצה הארצית.
- ה. סמכות התיקון של חוק הלשכה היא של משרד המשפטים, ואולם סמכות התיקון של כללי לשכת עורכי הדין היא של המועצה הארצית באישור משרד המשפטים, מכאן שיש לפעול להשלמת תיקוני הכללים בהקדם.

אחריות: פרקליטת אתיקה ארצית.

לו"ז ביצוע: 2020-2021.

מעקב ביצוע:

הצוות טרם הוקם, טרם החל לפעול וטרם הגיש המלצות רויזיה. במענה מיום 1.1.21 לטיטת הדוח המצ"ב, מסר מנכ"ל הלשכה, כי ביצוע רויזיה בנושא האתיקה – ההחלטה על הקמת הוועדה, הרכבה והתחלת עבודה טרם בוצעה והינה באחריות המועצה.

עם זאת, מסרה פרקליטת הוועדה הארצית, כי צוות ועדת האתיקה הארצית מגבש מזה כשנה נוסח חדש לעניין שינויי חקיקה וכללים, שיעלה בהמשך לאישור המועצה. במכתב עדכון של הפרקליטה הארצית נמסר כי החומר עדיין נמצא בעבודה.¹⁵

בישיבת המועצה הארצית מיום 17.2.21 הודיע ראש הלשכה, כי בדעתו להגיש למועצה תוכנית רויזיה שתוכן ע"י צוות מומחים, שימונה לבחינת הנושא בהקדם האפשרי. עד למועד כתיבת הדברים, ההחלטה טרם בוצעה.

9. כללים להעמדה לדין ולטיעונים לעונש

9.1 היעדר הוראות העמדה לדין וסוגי העונש

המבקר מעיר, כי ועדות האתיקה לא קבעו הוראות בנוגע להעמדה לדין או לסוג העונש שהפרקליטים יבקשו בהתאם לסוג העבירה וחומרתה, וכל תלונה נבחנת לגופה ובמנותק מאחרות.

המלצה - ראוי שכלל ועדות האתיקה יבחנו את תהליך ההעמדה לדין בדרך שתיצור אחידות ותמנע טענות שעלו בפני הלשכה בדבר אכיפה בררנית.

פרקליטת הוועדה הארצית מסרה, כי כל טענה בדבר אכיפה בררנית מתבררת בבית הדין אשר נותן עליה את הדעת.

עם זאת, הביקורת סבורה, כי הצורך במניעת אכיפה בררנית בפועל אינה הסיבה היחידה לצורך בהוראות אחידות בהתאם לסוג העבירה וחומרתה, כמומלץ. בהיעדר הוראות כאלה, אכן יכולות להתעורר גם טענות בדבר אכיפה בררנית - בין אם הועלו לביורר בביה"ד ובין אם לאו. בדוח נפרד על ביה"ד הארצי, המליצה הביקורת על "הבנייה עונשית".

9.2 הכשרות והדרכות למערך המשמעת

עפ"י דוח המבקר, עד למועד סיום הביקורת לא נערכו הכשרות והדרכות למערך המשמעת בלשכה, למעט מחוז תל אביב, שבו נערכו שלושה ימי עיון לדייני בית הדין בשנים 2016-2018.

¹⁵ שם ובמכתבה של פרקליטת הוועדה הארצית מיום 18.3.21 ו-22.3.21

החלטת הלשכה

כחלק מההליך בנושא נהלים ורגולציה, שבו מונה קצין ציות, ירוכזו כל נושאי ההכשרות בלשכה ותקבע תוכנית שנתית להכשרה של בעלי התפקידים השונים לרבות מערך המשמעת.

אחריות: מנכ"ל.
לוי"ז ביצוע: 2020-2021.
מעקב ביצוע: טרם בוצע.

מדברי המנכ"ל מיום 17.1.21 עולה, כי עיקר העיכוב בהכשרות נבע מאילוצים והגבלות תקופת הקורונה. אמנם, תוכננו לצורך זה מספר אירועי הכשרות מקצועיות ואף תוקצבו לכך, אך לא היה ניתן להוציאם לפועל. ניתן לקוות, כי עד אמצע השנה הנושא יצא לפועל. האחריות לביצוע בידי מחלקת המדרשה, בתיאום עם פרקליטה/יור ועדת אתיקה, וכן של נשיא בית הדין/מנהלת המחלקה.

נמסר כי בהנחיית מנכ"ל הלשכה גובש צוות ותוכנית עבודה, אשר תופעל מיד לאחר חג הפסח.¹⁶

10. קבלת כתבי אישום, הרשעות וחומרי חקירה מגופי תביעה

10.1 העברת מידע מגופים ממלכתיים

א. מידע מהפרקליטות

קיימת שונות בין המחוזות בהתייחסות הפרקליטות: הפרקליטות מעבירה מיוזמתה מידע בדבר כתבי אישום והרשעות למחוזות תל אביב, חיפה ודרום אך לא למחוזות ירושלים וצפון (ראה להלן "קשיים במחוזות").

ב. מידע מהתביעה המשטרתית

המבקר קובע, כי במרבית המקרים התביעה המשטרתית אינה מודעת לכך שהנאשם הינו עורך דין. כך, מתוך 214 כתבי אישום שהגישה התביעה המשטרתית כנגד עורכי דין בשנים 2017-2018 היא דיווחה למחוזות רק על 10 כתבי אישום (כ-5%).

המלצה - על הגורמים הרלבנטיים במשטרה להקפיד על בירור ורישום משלח היד של החשוד כבר בשלב החקירה על מנת שגורמי התביעה יהיו מיועדים לכך שהחשוד הינו עורך דין ויוכלו לדווח על כך בעת הגשת כתב אישום.

10.2 קשיים במחוזות

במחוז חיפה מצא המבקר קשיים בקבלת חומרי חקירה מן הפרקליטות ובמחוז צפון - מהמשטרה.

המלצה - על הפרקליטות, בהתייעצות עם לשכת עורכי הדין ומחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים, לגבש עמדה סדורה בשאלת העברת חומרי חקירה לשם שימוש בדין המשמעת וליישמה בכלל גופי התביעה הרלוונטיים.

התייחסות הלשכה

- א. ההערות אינן כלפי הלשכה.
- ב. הלשכה תבחן את דרכי עבודתה מול הגורמים הרלוונטיים להסדרת קבלת המידע.

אחריות: לא נקבעה.
לוי"ז ביצוע: 2020-2021.

¹⁶ תגובת פרקליטת הוועדה ארצית מיום 18.3.21

מעקב ביצוע:

למרות שההערות אמנם אינן מכוונות אל הלשכה, היא הצהירה בתשובתה למבקר, כי תבחן את דרכי עבודתה מול הגורמים הרלוונטיים להסדרת קבלת המידע. לדעת הביקורת, כבעלת עניין בקבלת חומרי חקירה רלוונטיים, על הלשכה לפעול בצורה יזומה כדי לקבל אותם במסגרת נוהל מתואם עם בעלי המידע. הדבר טרם בוצע.

11. הטיפול בתלונות במחוז תל אביב

11.1 אי הכרעה של שנים באלפי תלונות

עפ"י הנתונים שקיבל המבקר ממחוז תל אביב - בשנים 2014-2018 הוגשו לוועדת האתיקה במחוז תל אביב 8,950 תלונות אתיקה. 3,244 מהן, יותר משליש, היו עדיין בטיפול במועד הביקורת וטרם הוכרע עד אז אם לגנוזן או להגיש קובלנה בעניין.

11.2 אי יישום המלצות פרקליט הוועדה

מנתוני מחוז תל אביב עולה כי במועד הביקורת של המבקר, מתוך 3,244 התיקים שהטיפול בהם טרם הסתיים, היו יותר מ-1,500 תיקים, שבהם כבר ניתנה המלצה של פרקליט הוועדה בדבר גניזה או העמדה לדין במסגרת המאמץ להשלמת הטיפול בתיקי העבר, אך תיקים אלו טרם הובאו עד למועד הביקורת של מבקר המדינה לדיון בוועדת האתיקה.

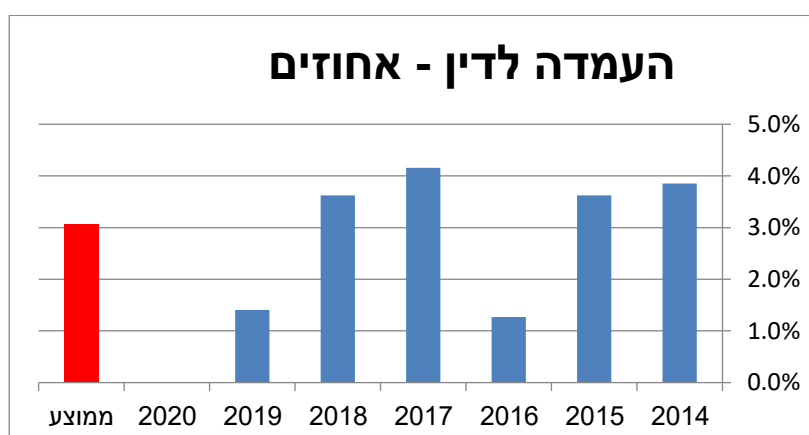
11.3 אי יישום החלטות וועדת האתיקה

המבקר מציין, כי במועד הביקורת שלו היו קיימים 49 תיקים נוספים שבהם החליטה ועדת האתיקה על העמדה לדין, אך בהמשך הוחלט לגנוזם עקב חלוף הזמן, וכן עקב נזקים ראייתיים שנגרמו בשל חלוף זמן רב וסיבות נוספות.

11.4 מיעוט תלונות בוועדה

המבקר העיר, כי כתוצאה מהעיכובים בטיפול בתלונות עד להגשת הקובלנה, נוצר מצב שבו **מספר הקובלנות** שמגישה ועדת האתיקה מדי שנה במחוז תל אביב נמוך מאוד לעומת **מספר התלונות** המוגשות לוועדה ושיעורן הוא כ-4% בלבד.

יצוין, כי עפ"י מעקב ביצוע בפועל¹⁷, שנערך ע"י ביקורת הלשכה, בממוצע רב שנתי שיעור ההעמדה לדין הינו נמוך עוד יותר (3% בלבד), כמוצג בתרשים שלהלן. עולה ממנו, כי רק ב-2017 עלה שיעור הקובלנות מעל 4%, כאשר בכל שאר השנים הוא היה נמוך יותר, ובשנים 2016 ו-2019 היה גבוה רק במעט מ-1% (לגבי 2020 טרם נמסרו נתונים). הנושא נבדק עכשיו ויוצג במפורט בדוח השלישי של ביקורת האתיקה.

¹⁷ נתונים שהועברו לביקורת מפרקליטות מחוז תל אביב נכון ל-1.8.20.

11.5 מחסור בכוח אדם

המבקר מצא כי היקף כוח האדם של מנגנון ועדת האתיקה במחוז תל אביב המטפל בתלונות אתיקה היה קטן באופן ניכר מהיקפו במחוזות אחרים באופן יחסי למספר התלונות.

המלצות

- 1) הומלץ לפעול בדחיפות לפתרון מצוקת כוח האדם שנוצרה בוועדת האתיקה במחוז תל אביב ולהביא לכך שהתלונות יטופלו בפרק זמן סביר ובהתאם לקבוע בכללים, ולהשלים את הטיפול בתיקי העבר.
- 2) בהמשך, הומלץ כי על המחוז לבחון את השפעת העברת הטיפול בחלק מהתיקים למחוז מרכז, ובהתאם - את הקצאת המשאבים הכספיים ותקני כוח האדם לוועדת האתיקה.

החלטות ופעולות הלשכה:**א. סיוע בטיפול בתלונות**

נמצא, כי הנושא תוקן חלקית באמצעות העברת 636 תלונות לוועדה הארצית, והדבר נמצא בהליכי עבודה להשלמת סגירת הפערים.

במסגרת זו, מסרה פרקליטת הוועדה הארצית, כדלקמן:

- ועדת האתיקה הארצית פעלה לצמצום הפערים של הוועדה במחוז תל אביב בכך שלקחה לתחום אחריותה טיפול בכ-636 תיקים (ללא שאילתות) ובנוסף תגברה את מערך האתיקה המחוזית לצמצום הפערים ומבצעת תהליכי בקרה ומעקב אחר פעולות המחוז. נמסר, כי הועברו בהמשך תיקים נוספים לפי הנחיית יו"ר ועדת האתיקה הארצית.¹⁸
- ועדת האתיקה במחוז מרכז לקחה לטיפול כ-200 תיקים על מנת לסייע לוועדה במחוז תל אביב.
- בסוף שנת 2020 תתבצע הערכת מצב לבחינת סגירת הפערים ושינוי הנהלים - ובהתאם יובאו המסקנות למועצה הארצית.

מדברי פרקליטות מחוז תל אביב אכן עולה, כי:

- בהחלטה משותפת של ראש הלשכה ויו"ר מחוז תל אביב סוכם על עבודה משותפת על מנת לטפל בצורה ממוקדת ונחרצת בעיכוב הטיפול בתלונות של השנים שקדמו לכניסתם לתפקיד ביוני 2019.
- כאמור, הוועדה הארצית פעלה לצמצום הפערים בכך שלקחה לתחום אחריותה טיפול במאות תיקים ובנוסף תגברה את מערך האתיקה המחוזית לצמצום הפערים ומבצעת תהליכי בקרה ומעקב אחר פעולות המחוז.
- בסוף שנת 2020 תתבצע הערכת מצב לבחינת סגירת הפערים ושינוי הנהלים - ובהתאם יובאו המסקנות למועצה הארצית.

ב. השלמת פערי כוח האדם:**מפרקליטות מחוז תל אביב דווח בנושא, כי:**

- הושלמה מצבת עובדי מחלקת האתיקה והקבילה: פרקליטה, משנה לפרקליטה 2 עורכי דין, 4 מזכירים ומזכירות.
- הלשכה הארצית משתתפת בעלות העובדים.

ג. המלצה למחוז מרכז

המבקר המליץ, כי על מחוז מרכז לזרז את הפעלת ועדת האתיקה כנדרש בחוק ובכך להביא לשיפור זמני הטיפול בתלונות.

¹⁸ שם, תגובת הפרקליטה הארצית, 18.3.21

החלטות ופעולות הלשכה

נמצא, כי המצב תוקן:

ועדת האתיקה במחוז מרכז פועלת באופן מלא וערוכה להגיש ולנהל קובלנות בבית הדין המשמעותי במחוז. הוועדה החלה את עבודתה בחודש פברואר 2020 ופועלת על פי הכללים והנהלים הארציים.

מעקב ביצוע: בוצע.

12. הטיפול בקובלנות בביה"ד בתל אביב

המבקר מצא כדלקמן:

12.1 ניהול תיקים עד 12 שנים

- א. במועד סיום הביקורת 17 תיקים שנפתחו לפני יותר מ-4 שנים עדיין התנהלו בבית הדין.
- ב. ב-7 תיקים חלף זמן רב ממועד שמיעת הטענות לעונש עד למתן פס"ד/גזר דין. חלקם ממתנינים יותר משנה ועד שלוש שנים לכתיבת פס"ד. הטיפול בארבעה מן התיקים טרם הסתיים.
- ג. שישה תיקים מ-2015, ארבעה מ-2014, אחד מ-2013, שניים מ-2012, ואחד בכל שנה - 2004, 2008, 2009 ו-2011.

המלצה - על בית הדין לפעול לצמצום הפערים ולסיים את הדיון בתיקים משנים קודמות ובאלה ממתנינים זמן רב לפסק דין.

החלטה ופעולת הלשכה -

בדוח הלשכה נמסר, כי ההערה הועברה לקבלת התייחסות מבית הדין של מחוז תל אביב. מיד לכשתקבל ההתייחסות היא תועבר.

ביצוע:

- עפ"י החומר שנמסר למבקר המדינה, נכון ל-24.11.19, היו פתוחים בבית הדין 67 תיקים (הישן ביותר משנת 2004). חלקם מתנהלים או ממתנינים במשך שנים לקבלת החלטות או יישומן. מדוח שקיבלה הביקורת הפנימית ממנהלת ביה"ד במחוז תל אביב ביום 17.1.21, עולה כי
- בשנת 2019 הוגשו לבית הדין 34 קובלנות, נסגרו 29 ממשיכים להתנהל 5 תיקים.
 - בשנת 2020 הוגשו 155 קובלנות, מהן נסגרו כבר 35.
 - בשנת 2021 נפתחו החודש 4 תיקים ונקבעו לדיון באפריל.

להלן ריכוז קובלנות בביה"ד ב- 2019-2021:

שנה	הוגשו	נסגרו	מתנהלות
2019	34	29	5
2020	155	35	120
2021	4		

כמו כן, עלה מהדיווח, כי מאז המענה למבקר המדינה 2 תיקים משנים 2013 ו-2014, שהיו מעוכבים במועד הביקורת ב-2019, כבר מתנהלים:

- באחד (2013) ניתנה הכרעת דין והוא קבוע לטיעונים לעונש ביום 20.4.21,
- בשני (2014) ניתנה הכרעת דין והוא קבוע לטיעונים לעונש ביום 8.2.21.

יש לצפות, כי שאר התיקים משנים קודמות, ייסגרו גם הם.

13. מחשוב מערך האתיקה והדין המשמעותי

13.1 אי ריכוז מידע

המבקר העיר, כי הלשכה אינה פועלת לריכוז מידע על אודות תלונות שהוגשו לוועדות האתיקה המחוזיות, או על קובלנות שהוגשו לבית הדין. כאשר הלשכה מעוניינת במידע כזה, כגון לצורך מתן אישור לעורך דין על היעדר תלונות, היא פונה לכל מחוזות הלשכה ומבקשת אותו מהם.

13.2 היעדר חיבור למערכות המיחשוב של הלשכה

א. למעט מחוז צפון, מחוזות הלשכה אינם מחוברים למערכת הממוחשבת של הלשכה הארצית ואין לוועדות האתיקה המחוזיות מידע זמין על עבר משמעותי של עורך דין במחוזות אחרים, אם זה השתייך בעבר למחוז אחר.

ב. פורום יושבי ראש ועדות האתיקה קיבל החלטות ב-2018 לפעול להטמעת המערכת הממוחשבת של הוועד המרכזי במחוזות, אולם הנושא לא קודם.

ג. נמסר, כי המצב הינו חמור במיוחד במערכת המיחשוב של מחוז תל אביב, שבה היא חיונית לצמצום הפערים וקיום מעקב ובקרה נדרשת. עם זאת, נמצאו פערים בין ההתייחסויות של בעלי התפקידים השונים במחוז למידת החומרה של המצב ומידת השפעתו על הטיפול בתלונות. הפערים האלה עלולים להגדיל את הבעייה ולהרחיק את הפתרון.

המלצה

משרד מבקר המדינה המליץ כי הלשכה תפעל להטמעת המערכת הממוחשבת באופן שיתאפשר עיון בהרשעות לגורמים המתאימים ולפי הצורך.

החלטות ופעולות הלשכה

נמסר, כי המצב תוקן חלקית ונמצא בהליכי עבודה:

- א. כחלק מתוכנית עבודה 2020 יחולבו מחוזות הלשכה למערכות המיחשוב המרכזיות של הלשכה.
- ב. מחוזות צפון ומרכז כבר חולבו.
- ג. מחוז דרום יחולב עד סוף 2020
- ד. שאר המחוזות (תל אביב, חיפה וירושלים) – אם לא יבוצע חיבור עד סוף 2020, תינתן להם גישה לממשק העבודה הממוחשב של הלשכה לצורך אחידות העבודה.

אחריות: המנכ"ל.

לוי"ז ביצוע: בדצמבר 2020. אם לא יבוצע חיבור עד סוף 2020 תינתן להם גישה לממשק העבודה הממוחשב של הלשכה לצורך אחידות העבודה.

מעקב ביצוע:

מדברי המנכ"ל מיום 17.1.21 עולה, כי כבר בוצעו כל ההתאמות הנדרשות לחיבור מחוזות הלשכה. עם זאת, בשל מורכבות הנושא וכמות המידע הרב שיש להסב ולהעביר, הפרוייקט פועל בשלבים.

כן נמסר:

- א. קיימת גישה למערכות המיחשוב לעובדי המחוזות.
- ב. באחריות מנכ"לי המחוזות להטמיע סדרי עבודה בהתאם לצרכים.
- ג. האחריות לביצוע הפרוייקט וקידומו הינה באחריות מנכ"לי המחוזות.

להלן פירוט לפי מחוזות:

- א. **מחוז צפון** - מחובר. ניתנת תמיכה שוטפת, וכן אנשי קשר להדרכה והטמעה.
- ב. **מחוז מרכז** - מחובר כנ"ל.
- ג. **מחוז דרום** - בשלב הראשון היה צורך בשדרוג תשתיות המחוז, עקב מצבן הגרוע של התשתיות, שקיבל המנכ"ל הנכנס. בימים הקרובים תתבצע התחברות למערכות הלשכה - הן למחשוב והן לתקשורת.
- ד. **מחוז תל אביב** - על מנכ"ל המחוז להיערך ולהכין תוכניות מעבר וחיבור. לאחרונה נמסר על בניית ממשק לצורך חבירה קרובה של מערכות המחשוב למערכת הלשכה.
- ה. **מחוז ירושלים** - בבניין תוכנית מעבר.
- ו. **מחוז חיפה** - ראה להלן.

בעדכון שהתקבל ב-195.5.21 נמסר, כי ישנה תוכנית סדורה בנושא ועובדים על הכנת התשתית והעברת המחוזות באופן מסודר. כרגע מחברים את מחוזות תל אביב ודרום בהמשך ירושלים ולאחר מכן מחוז חיפה.

13.3 היעדר מידע על חברי ועדות מורשעים

המבקר מצא 59 מקרים של חברי ועדה, שהורשעו בבית דין משמעותי, המהווה שיעור של אחוז אחד מחברי הוועדות הרשומים בלשכה. כמחציתם הושעו על תנאי או בפועל, ובמועד סיום הביקורת הם מכהנים כחברי ועדות.

המלצה

הוצע כי הלשכה תבחן את העבר המשמעותי של מועמדים לוועדות הלשכה, בטרם ימונו לתפקיד שיש בו כדי לייצג את הלשכה ואת ציבור עורכי הדין.

החלטות ופעולות הלשכה

נמסר כי הנושא תוקן חלקית ונמצא בהליכי עבודה:

- א. הנוהל תוקן כך שחבר ועדה ממלא תצהיר על העדר הרשעות בטרם המינוי.
- ב. בנוסף המערכת הממוחשבת תתוכנת לתת התראה בכל פעם שחבר ועדה מורשע בדין המשמעותי.

אחריות: מנכ"ל

לו"ז ביצוע: דצמבר 2020

מעקב ביצוע:

מדברי המנכ"ל מיום 17.1.21 עולה, כי קיימת תוכנית מחשב לאיתור אוטומטי של חברי הוועדות השונות לצורך בחינת המשך כהונתם בוועדות. כמו כן, פועלים לכתובת נוהל בנושא.

14. טיפול בעורכי דין מושעים

14.1 המשך ייצוג

- א. המבקר העלה שבעה מקרים שבהם עורכי דין שהושעו המשיכו לייצג בתקופת השעייתם בשנים 2014-2017.
- ב. בדיון עלה, כי יש עורכי דין מושעים שטענו שכלל לא ידעו על ההשעיה.
- ג. יו"ר הוועדה הציע לבצע מסירה אישית של ההודעה על ההשעיה.
- ד. עוד הוצע בדיון כי במסגרת ההודעה ייכתב שהפרה של ההשעיה ועיסוק במקצוע עריכת הדין בזמן ההשעיה הם עבירה פלילית לפי החוק שעונשה מאסר שנה אחת או קנס כקבוע בחוק העונשין.

בביקורת המבקר נמצא, כי ההצעות האמורות לא יושמו, למעט במחוז תל אביב שבו מבוצעת מסירה אישית בתיקים שבהם מוטל עונש של השעיה או הוצאה מן הלשכה.

¹⁹ מייל מנכ"ל הלשכה למנכ"לית חיפה מיום 5.5.21.

המלצה -

הומלץ ללשכה לבחון את יישום ההצעות האמורות או הצעות אחרות, שיימצא כי יש בהן כדי לצמצם את התופעה ולפעול להטמעתן.

החלטות ופעולות הלשכה

הלשכה לא קיבלה את הערת המבקר, והתנגדה לטענה כאילו עורכי הדין המושעים לא יודעו על השעייתם ועל ההגבלות החלות עליהם מכח ס' 20 לחוק לשכת עורכי הדין. הלשכה טענה, כי גם המחוז וגם הלשכה, כל אחד בנפרד, מודיע לעורך הדין בדבר השעייתו, וכי במכתב בדבר ההודעה על השעיה מופיעה הערה בדבר האיסור לעסוק בעריכת דין בתקופת ההשעיה.

עם זאת הלשכה הודיעה כי תפעל לחידוד וביצוע בקרה על קבלת ההודעה אצל עורך הדין המושעה.

אחריות: מנכ"ל.

לו"ז ביצוע: מידי.

מעקב ביצוע:

כאמור, הלשכה חולקת על הממצאים. מעבר לכך, קיים נוהל אכיפה בנושא, חודדו הנהלים ומתבצעת בדיקת מול עורך הדין המושעה ואימות קבלת ההחלטה.

14.2 עדכון גופים מיוצגים ע"י עו"ד מושעים

נמצא כי עורכי דין מושעים ממשיכים ליצג לקוחות. המבקר העיר, כי הלשכה לא יזמה מיפוי של הגופים שעורכי הדין מייצגים בפניהם ולא בחנה את הצורך להעביר את המידע לגופים נוספים.

המלצות

א. הוצע שהלשכה תמפה את הגופים הנוספים, שעורכי דין מייצגים בפניהם ותבחן את הצורך להפיץ למי מהם את המידע או לחלופין לעדכןם בדבר הקישור הרלוונטי לרשימת המושעים המתפרסמת באתר הלשכה.

ב. כמו כן הוצע כי היא תפנה למקבלי המידע ותסב את תשומת ליבם לעשות שימוש יעיל במידע המועבר אליהם. זאת, על מנת שעורכי הדין המושעים לא ייצגו גם בפניהם.

החלטות ופעולות הלשכה

נמסר שהנושא תוקן: לשכת עורכי הדין מנהלת רשימה של הגופים אותם היא מיידעת בדבר השעיית עורכי הדין רשימה זו כוללת את כל הגופים המרכזיים וגופים שביקשו להצטרף לרשימה.

אחריות: מנכ"ל.

לו"ז ביצוע: מידי

מעקב ביצוע:

עפ"י תגובתו של מנכ"ל הלשכה מיום 17.1.21, גם בעניין זה חולקת הלשכה על הממצאים. קיים מאגר מאז ומתמיד המסונכרן בין הגורמים הרלוונטיים. כמו כן, המאגר מכיל את רשימת הגופים האמורים לקבלת את המידע וכן כל גוף או מוסד המעוניין בכך. מכל מקום חודדו הנהלים בנושא ומידי שנה תתבצע בדיקה לנושא.

לגבי ההמלצות סבורה הלשכה, כי באחריות כל גוף לוודא מול מערכות הלשכה וכן מול אתר הלשכה, כי עורך הדין פעיל. העברת מידע ללא מתודולוגית עבודה, תיצור הסתמכות ותקלות.

ריכוז המלצות מבקר המדינה

בנוסף על ציון המלצות המבקר בכל מקום רלוונטי, מובא להלן ריכוז שלהן כרשימת תיוג לטיפול בהמשך.

כללי

1. ועדת האתיקה הארצית תפעל להאחדת הנהלים תוך התחשבות בהבדלים בין המחוזות, בדרכי העבודה ובעומסי התלונות.
2. על ועדות האתיקה לבחון במשותף את שתי האפשרויות ולפעול לשינוי ולהאחדת הכללים והנוהל לפי הצורך.
3. לאור היתרונות ביצירת הפרדה בין הגורם הממליץ לגורם המכריע, מומלץ שועדות האתיקה ייבחנו את הסוגיה ויקבעו כללים שיחולו בכל הוועדות.
(נמסר שהמלצה אינה ישימה).
4. ראוי שכלל ועדות האתיקה יבחנו את תהליך ההעמדה לדין בדרך שתיצור אחדות ותמנע טענות שעלו בפני הלשכה בדבר אכיפה בררנית.
(נמסר שטענה בדבר אכיפה בררנית היא מעין טענת הגנה ומתבררת בבית הדין).
5. על הגורמים הרלבנטיים במשטרה להקפיד על בירור ורישום משלח היד של החשוד כבר בשלב החקירה על מנת שגורמי התביעה יהיו מיוודעים לכך שהחשוד הינו עורך דין ויוכלו לדווח על כך בעת הגשת כתב אישום.
6. על הפרקליטות, בהתייעצות עם לשכת עורכי הדין ומחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים, לגבש עמדה סדורה בשאלת העברת חומרי חקירה לשם שימוש בדין המשמעתי וליישמה בכלל גופי התביעה הרלוונטיים.
7. על בית הדין בתל אביב לפעול לצמצום הפערים ולסיים את הדיון בתיקים משנים קודמות ובאלה שממתינים זמן רב לפסק דין.
8. משרד מבקר המדינה המליץ כי הלשכה תפעל להטמעת המערכת הממוחשבת באופן שיתאפשר עיון בהרשעות לגורמים המתאימים ולפי הצורך.
9. מוצע כי הלשכה תשקול לבחון את העבר המשמעתי של מועמדים לוועדות הלשכה, בטרם ימונו לתפקיד שיש בו כדי לייצג את הלשכה ואת ציבור עורכי הדין.
10. הומלץ ללשכה לבחון את יישום ההצעות האמורות או הצעות אחרות לצימצום בעיית המידע אודות חברים מושעים או מורשעים, שיימצא כי יש בהן כדי לצמצם את התופעה ולפעול להטמעתן.
11. מוצע שהלשכה תמפה את הגופים הנוספים, שעורכי דין מייצגים בפניהם ותבחן את הצורך להפיץ למי מהם את המידע או לחלופין לעדכןם בדבר הקישור הרלוונטי לרשימת המושעים המתפרסמת באתר הלשכה.
12. כמו כן מוצע כי היא תפנה למקבלי המידע ותסב את תשומת ליבם לעשות שימוש יעיל במידע המועבר אליהם. זאת, על מנת שעורכי הדין המושעים לא ייצגו גם בפניהם/

מחוז תל אביב

- א. לפעול בדחיפות לפתרון מצוקת כוח האדם שנוצרה בוועדת האתיקה במחוז תל אביב ולהביא לכך שהתלונות יטופלו בפרק זמן סביר ובהתאם לקבוע בכללים, ולהשלים את הטיפול בתיקי העבר.
- ב. בהמשך, על המחוז לבחון את השפעת העברת הטיפול בחלק מהתיקים למחוז מרכז, ובהתאם - את

הקצאת המשאבים הכספיים ותקני כוח האדם לוועדת האתיקה

מחוז מרכז

על מחוז מרכז לזרז את הפעלת ועדת האתיקה כנדרש בחוק ובכך להביא לשיפור זמני הטיפול בתלונות. **(פועל במלואו כבר מפברואר 2020).**

לשכת עורכי הדין בישראל
ISRAEL BAR ASSOCIATION
نقابة المحامين في إسرائيل

ועדת ביקורת

יו"ר הוועדה : מ"מ :
עו"ד רחל לויתן עו"ד נור רסלאן
עו"ד מרדכי שנבל

ת"א, ו' באב התשפ"א
15/07/2021
MG424121

לכבוד
עו"ד אבי חימי, ראש לשכת עורכי הדין
חברי/ות המועצה הארצית, לשכת עורכי הדין

הנדון: דוח ביקורת פנימית 5/20 – תיקון ליקויי דוח מבקר המדינה 70/ב במערכת האתיקה והשפיטה

הוועדה מאשרת את דוח ביקורת 5/20.

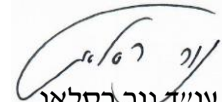
הוועדה מבקשת כי המבוקרים יפעלו למימוש המלצות שניתנו לצורך תיקון הליקויים שתועדו בדו"ח מבקר המדינה. באופן מיוחד הוועדה מבקשת כי המועצה הארצית תפעל למימוש ההמלצות הבאות שהופיעו בדוח הביקורת 5/20:

1. לטפל בחוסר האחידות בנהלים ובכללים הקשורים לטיפול בתלונות ונהלי העמדה לדין בין מחוז תל – אביב ובין המחוזות האחרים.
 2. לוודא כי ועדת הרביזות שהוקמה על ידי המועצה הארצית, אכן תפעל לצורך ביצוע רביזיה במערך האתיקה.
 3. לוודא כי אכן מגמת צמצום הפיגורים בטיפול בתלונות מחוז תל – אביב תימשך עד כדי חיסולם המוחלט.
- הוועדה רואה חשיבות רבה בתיקון הליקויים שהועלו בדו"ח מבקר השלכה ותעקוב אחר ביצועם.

בברכה,

עו"ד מרדכי שנבל
מ"מ יו"ר ועדת ביקורת

עו"ד רחל לויתן
יו"ר ועדת ביקורת

עו"ד נור רסלאן
מ"מ יו"ר ועדת ביקורת

העתקים:

מר אורי אלפרסי, מנכ"ל לשכת עורכי הדין.
מר אמיר ויזל, מבקר פנימי בלשכת עורכי הדין.
חברי/ות ועדת ביקורת.
יו"ר ועדות האתיקה.
פרקליט/ות ועדות האתיקה.
עו"ד שרה אליהו – יצחקוב, ממונה על ועדת ביקורת, לשכת עורכי הדין.